

EDINOST

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Val dopisil naj se pošilja na uredništvo lista. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinost“, vpisane zadruga s omejenim poslovanjem v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesice 8.—
Za nedeljske izdaje za vsako leto 200
za pol leta 100

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglašni račun na milimetre v širokosti ene kolone
Cena: Oglašni trgovec in obrtnik mm po 10 vna.
Osmrtice, zahvale, poslanice, oglašni denarnih za-
vodov mm po 20 vna.
Oglašni v tekstu lista do pet vrst K 5—
vsaka naslednja vrsta 2—

Mail oglašni po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglašni sprejema inšertni oddelček „Edinosti“. Naročniki in naročnice na pošiljanje upravičeni. Podatki ne veljajo za splošno „Edinost“. — Plačilo in topla se v Trstu.

Uprava in inšertni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnoizdatniški račun št. 841.652.

Pusko uradno poročilo o neuspelih v vzhodni Prusiji

Na francosko-nemškem bojišču se veliki boji že vedno nadaljujejo.

Znanje naših vojsk.

4. (Kor.) »Lokalwörter« piše, govoreč o bitki pri Lvovu: Ni nam možno razpravljati o tritedenskih boju našega zaveznika proti sinji premoči, ne da bi dala prazno občudovanju avstro-ogrskih čet. Če se kakšni armadi posreči, da se ob najneugodnejših razmerah bje tri tedne in da je potem, da i utrujena, zopet pripravljena za boj, da ko vira okolo nje premoč, stoji na rešni straži, potem je ta vojska, pa naj bo tudi boj še neodločen, izvojevala moralno zmago. Prepričani smo, da bo v bližnji bodočnosti zmaga na strani njenih zastav in če bi tudi bil ves svet poln Rusov.

BERLIN, 14. (Kor.) »Vossische Zeitung« piše: Avstrijsko-ogrška armada je v svoji novi poziciji uvaževanja vreden nasprotnik. Avstrijske čete so se v dosedanjih bojih bojevale z izredno hrabrostjo proti veliki ruski premoči. Avstrijsko armadno vodstvo bo že našlo sredstva, da zenači to neenakost. Če se to zgodi v bližnjem času, potem prične avstro-ogrška armada zopet z ofenzivo, in potem ni nobenega dvoma, da bo uspeh zasiguran. Mi imamo popolno zaupanje v naše junaške bojne tovarije.

Bojniški vlak, ki so ga obstreljevali Rusi.

DUNAJ, 14. (Kor.) Včeraj popoldne je dospel na dunajski severni kolodvor bojniški vlak, ki ga je v okolici Rave Ruske dne 12. septembra ob 4. uri popoldne obstreljevala neka iz 6 topov obstoječa ruska baterija, in sicer z daljave okoli 1000 streljanja, ker je neka granata prebila voz in je zadela vlak cela vrsta polnih metrov. Zadnji voz kaže jasno znake obkrogljeli. Med ranjenci v tem vlaku so se nahajali tudi Rusi.

Uradno nemško poročilo o operacijah na vzhodnem in zapadnem bojišču.

BERLIN, 13. (Urad.) Veliki generalni štab javlja: Na zapadnem bojišču so operacije, o katerih ni še možno pričeti podrobnosti, dovele do nove bitke, ki se razvija ugodno. Neugodne vesti, ki jih širi sovražnik z vsemi sredstvi, so neresnične.

Izpad iz Antwerpena v Belgiji, ki so ga danes poizkusile tri belgijske divizije, je bil odbit.

V vzhodni Prusiji je položaj posebno dober. Ruska armada beži v razsulu. Dosedaj izgubila najmanj 150 topov in 20 do 30 tisoč neranjenih vjetnikov.

BERLIN, 14. (Kor.) Na borzi, kakor tudi splošno med nemškim narodom, vlada veliko veselje radi sijajnega poteka operacij v vzhodni Prusiji, ki je sedaj končno rešena ruskega strahu. Splošnega veselja razpoloženja tudi zopetno prekinjuje bitke pri Lvovu ne more čisto nič motiti.

Z rusko-nemškega bojišča.

Rusi priznavajo svoje neuspehe v vzhodni Prusiji.

PETROGRAD 14. (Kor.) Petrograjska brzojavna agentura poroča: Komunikirana ruskega generalissima pravi:

V ožigled dejstvu, da smo morali obratno posebno pozornost na gališko bojišče, nismo mogli zbrati v vzhodni Prusiji dovolj močno armado, da bi nadaljevali s srečno zapričeto ofenzivo. Zato je armada generala Rennenkampfa začelom septembra na progi Gerdaun-Labian prenehala s prodiranjem. Dne 7. septembra so pričele nemške čete splošno ofenzivo proti tej armadi in naši meji. Na mazurskem jezerskem ozemlju je bilo jako težko, prečiti natančno silo tamkaj zbranih nemških čet. Šele dne 10. septembra je general Rennenkampf razkrič, da Nemci obkoljujejo njegovo levo krilo in je odredil zato umikanje. Naslednjega dne smo pričeli, da ustavimo sovražno ofenzivo, na gotovih točkah aktivne operacije, tekem katerih se je izkazalo, da o nemške čete v veliki premoči. Na tej fronti se boji nadaljujejo.

Skrb Budimpešte za rodbine vpoklicanih.

BUDIMPEŠTA 14. (Kor.) Župan dr. Barczy je odredil, da smejo žene, kojih možje so bili vpoklicani pod orožje, spraviti svoje pohištvo v prostore, ki jih je daljato brezplačno občina na razpolago.

Savnerski polkovnik Reuter padel v Franciji.

KOELN 14. (Kor.) »Kölnische Zeitung« poroča, da je iz savnerske (zabernske) afere znani nemški polkovnik pl. Reuter padel v Franciji, ko je šel na čelu grenadirskega polka, ki mu je poveljeval, v boj.

Koeln v vzhodni Prusiji?

BERLIN 14. (Kor.) Uradno se poroča: Z ozirom na razne vesti, da se je pojavila v Kraljevcu in v sosednjem ozemlju vzhodne Prusije kolera, se z uradne strani konstatira, da se dosedaj niti v mestu niti v okraju ni pojavil še noben slučaj kolere, istotako tudi ne v sosednem ruskem njemskem okraju.

O zavzetju trdnjave Maubeuge.

BERLIN 14. (Kor.) Vojni dopisnik lista »Berliner Tagblatt« sporoča iz glavnega stana o zavzetju Maubeuge sledeče: Prvič v sedanjji vojni je šlo za to, da si priborimo francosko postojanko, ki je imela daleč ven raztegnjene utrdbe in med temi še druga ojačenja in pa na katero je stavil sovražnik veliko upanje. Ta med utrdbami nahajajoča se ojačenja sestoje iz utrjenih jarkov, mnogih prekopov in votlin, žičnih mrež in iz zemljo zakopanih baterij. Predvsem pa ima ta trdnjava zelo močno artilerijo. Treba je bilo premagati šest utrdb in sedem med njimi se nahajajočih drugih ojačenj. Verdun in Antwerpen sta na slični način utrjena. Padeč Maubeuge je dokaz, da tudi utrdbe, na katere so Francozi največ računali, niso v stanu trajno vzdržati uničujočega učinkovanja naše težke artilerije.

Med vjetniki se nahaja na veliko žalost naših čet samo 120 Angležev, mladih 18 do 20 letnih fantov.

Govor lorda Beresforda.

KOPENHAGEN, 13. (Kor.) Lord Beresford je imel v Leedsu govor, v katerem je med drugim izjavil: Mir se mora skleniti v Berlinu, slierna nemška vojna ladja se mora uničiti, vsako nemško pristanišče razrušiti, Kruppove delavnice pogrnati v zrak, Kielski kanal pa izročiti Danski.

Dnevno povelje kralja Ludvika.

MONAKOVO 14. (Kor.) »Korr. Hofmann« javlja: Vojno ministrstvo razglašda dnevno povelje, izdano dne 11. t. m. od kralja Ludvika na bavarskega prestolonaslednika. Glasi se tako-le:

Dnevno povelje. — Dobri moji Bavarci! Ponosen in vesel vsled junaštva svojih čet sem pohitel na bojno polje, da izrazim vsem, ki spadajo k moji armadi, generalom, častnikom, podčastnikom in moštvu, svoje popolno neomejeno priznanje in pa kraljevo zahvalo.

Vojaki! Vaša dejanja zaslužijo, da se primerjajo z najboljšimi vojnimi dejanji naših prednikov in vam bodo v večno slavo. Velike uspehe smo že izvojevali. Toda potrebni bodo še težki boji, predno bodo potolčeni naši sovražniki, ki so nas napadli z vso silo. Zaupam trdno v Vas, da boste v neomajni zvestosti in hrabrosti vzdržali do konca zmagovite vojne.

Vojaki! Moje najtopleje želje vas spremljajo. Vsemogočni Bog naj bo vedno na naši strani. To je moja dnevna vroča molitev v tem velikem, a težkem času.

V Lotaringiji, dne 11. septembra 1914.

Ludovik.

Francoski vjeti ranjenci hvallijo nemško postrežbo.

BERLIN 14. (Kor.) Iz Pforzheima se poroča, da so se v vojnem lazaretu nahajajoči se vjeti Francozi zahvalili lazaretni upravi za lipo postopanje in ravnanje z njimi. V pisemni njihovi zahvali stoji:

Neki naš tovariš, ki kljub izvrstni postrežbi, ki smo je deležni vsi, leži v zadnjih vzdihljajih, prosí, da naj njegova zadnja beseda velja hvallilo in udanost do nemškega ljudstva za visokosrčno njegovo ravnanje s tujimi ranjenci.

Angleški poslanik v Haagu izrablja svojo imuniteto.

BERLIN 14. (Kor.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše: Neka brzojavka iz Haaga poroča, da je tamkajšnje angleško poslanstvo sporočilo nizozemskemu časopisju, da so nemške čete popolnoma demoralizirane, da plenijo po francoskih pokrajinah in da se opijajo. Nizozemsko časopisje, kojega zastopniki so imeli priložnost, da so si lahko sami ustvarili sodbno o postopanju nemških čet, se po teh poskusih angleške diplomacije čisto gotovo ne bo dalo zapeljati. Protestirati

pa moramo proti temu, da poslanik z Nemčijo se vojskujoče države izrablja svojo mednarodno imuniteto v glavnem mestu nevtralne države v svrhu, da razširja sramotilne vesti o nemški armadi.

Potopljena nemška križarka »Hela«.

BERLIN, 14. (Kor.) »Wolffov urad« poroča uradno: Dne 13. septembra dopoldne je neki sovražni podmorski čoln s torpednim strelom potopil nemško malo križarko »Hela«. Skoro vsa posadka je bila rešena.

Namestnik šefa admiralnega štaba: Behncke.

Zustavljena angleška paroplovba v Indiji.

FRANKOBROD OB MENI, 13. (Kor.) »Frankfurter Zeitung« javlja iz Carigrada: Med Bagdadom in Basro obratujoča angleška paroplovna proga Lynch je ustavila promet. Istotako je ustavila Anglija promet iz Basra v Bombay. Ker se sicer ni bilo bati kakega oviranja te dobičkonosne črte, mora biti temu angleškemu ukrepu le ta tendenca, da radi naraščajočega razburjenja v Indiji po možnosti prepreči živahni obrat s turško državo.

Ponarejanje in razprodajo prstanov »Zlato sem dal za železo«.

DUNAJ 14. (Kor.) Kakor se vojnemu pomožnemu uradu od več strani poroča, se več trgovcev peča s ponarejanjem in razprodajo na svojo roko železnih prstanov, ki jih je izdal vojni pomožni urad sporazumno z avstrijskim društvom srebrnega križa z napisom: Zlato sem dal(a) za železo.

Ljudstvo se na to opozarja in istočasno naproša, da teh ničvrednih falzifikatov v interesu eminentno humanitarnega namena ne kupuje, temveč zavrača.

Pozor na sleparje.

DUNAJ 14. (Kor.) Od neznane strani se za »Rdeči križ«, odnosno za vojni pomožni urad za vdove in sirote padlih pobirajo prispevki na ta način, da se posamezne osebe potom dopisnice naprosijo, da naj v gornji namen vpošljejo znamko za 10 vinarjev in z dopisnico druge znane jim osebe naprosijo, da store isto.

Vojni pomožni urad opozarja ljudstvo, da naj ne seda na take limanice.

Razredna loterija.

DUNAJ, 14. (Kor.) 50.000 K dobi št. 13.436, 30.000 K št. 68.435, 10.000 K številke 50.290, 67.302, 5000 K pa št. 117.325.

O izpraznitvi Lvova.

O izpraznitvi Lvova še pred prihodom Rusov, poroča neki brnski zdravnik sledeče:

Po raznih, menjačih se ukazih, je bila meni in še petim mojim kolegom-rojakom odkazana kot rezervna bolnišnica kadetna šola v Lvovu, ki je bila jako eksponirana. Imeli smo lepe in velike prostore in dovolj materiala za obvezovanje, tako, da smo lahko razvili jako živahno delavnost. Bolnišnica je bila vsled silnega pristiska ranjencev, ki so danzadnem prihajali z bojišča pri Krasniku, pripravljena v največji naglici. Dva ranjena Rusa smo dobili prvi dan.

Naenkrat se je položaj izpremenil. Naslednjega dne ob 8. uri zjutraj je došel kakor laviha velik transport ranjencev, ki nas je skrbel dan in noč. 1200 postelj je bilo v trenutku pripravljenih — rezervna bolnišnica polna. Kdo pozna narode, kdo bi štel imena vseh, ki so se našli tu, vsi ranjeni. Heroizem teh ljudi je naravnost nepopisen. Nobenega žalostnega obraza, nobeno stokanje ne izdaja velikih bolečin, ki jih povzročajo težke rane. Črnovojniki, honvedi, mejni lovci — vsak je zase junak.

Dočim smo se mi zdravniki z vso marljivostjo spravili na delo in posvetili vse svoje moči ranjencem, je došla dne 2. septembra ob 4. uri popoldne vest, da se bliža Lvovu sovražnik od jugovzhoda. Svitli ognjeni odsevi in neprestano strašno gromenje topov, je le potrjevalo našo ogroženo situacijo. Štirje moji kolegi so dobili ukaz, naj odidejo nemudoma v Godek, kjer je bilo pričakovati spopada, le jaz in zdravnik dr. W. naj bi ostala s 1200 ranjenci, med katerimi je bilo še veliko število težko ranjenih, v imenovani eksponirani bolnišnici.

Tu nam je priskočil Bog v tem obupnem položaju na pomoč. Neki ruski aeroplan je križal nad bolnišnico. Ko smo ga spoznali po črno-rdeči zastavi, smo ga takoj pričeli obstreljevati z vso silo. Aero-

plan se je dvakrat zasukal na desno, nato pa odplul v smeri, kjer so bili Rusi. Vedel sem dobro, kaj nas čaka — polna bolnišnica, le dva zdravnika, nobeno postržno osebo in nobena oskrba. Takoj smo ukazali: »Vsi lahko ranjeni naj se takoj pripravijo za odhod na kolodvor!« Vse je odhitelo, naj je bil lahko ali težko ranjen, nemudoma na kolodvor. Ustavili smo tu tudi vse vozove, ki smo jih srečali in ukazali voznikom, naj prepelejo težje ranjene na kolodvor. Le neki težko ranjeni, ki je imel tudi vnetje pljuč, je ostal v tretjem nadstropju in me prosil za božjo voljo, naj ga vzamem seboj. Zavrlimo ga v toplo odeje in ga spravili na neki voz. Rezervna bolnišnica je bila vsled bližajočega se prihoda Rusov takoj izpraznjena. Šele sedaj smo zamogli v temi pomisliti tudi na svoje lastno življenje. Skočili smo hitro po stopnicah v prvo nadstropje, odprli bolniško blagajno, vzeli zelo visok znesek s seboj in pobegnili, ponovno v smrtni nevarnosti v silni temni noči proti Godeku, kjer smo vstopili v zadnji vlak, ki nas je po 2 in pol dneva pripeljal v Přemysl. Celotno pot smo živeli siromašno od miloščine: oba zdravnika sva imela v žepih bogastvo in sva bila vesela, če nam je ponudila kaka kmetica kos trdega kruha. Lvovski vlaki so bili vsi gosto zasedeni.

Ko sva došla v Přemysl, sva izročila rešeni denar in ključje kolodvorskemu pomočniku, ki nas je pozdravilo s krepljivim bravo! in nam odkazalo vodstvo nekega transporta ranjencev v Budimpešto. Šele na meji smo se pričeli malo zavedati, v kako nevarnem položaju smo se nahajali vsi; kajti sovražnik je razjarjen in ne priznava niti zdravnikom. Ob 4. uri zjutraj je sovražnik zasedel Lvov. Prebivalstvo je postavilo po oknih ruske svete podobice. Na vsej progi od Přemysla do Budimpešte smo z velikim veseljem negovali ranjence, ki so nam bili izročeni v oskrbo. Pozneje smo se poslovlili in odšli vsak na svoje mesto.

Kozaki.

Če je rusija zepletna v vojno, je vsakdar mnogo govora o kozakih. O njih se razširjajo najrazličnejše slike, po navadi zelo črne. Zato bo zanimalo čitatelje, kako piše o kozakih dunajski nemški list »Die Zeit«.

Kozaki so zadobili svoj sloves po imenitni vlogi, ki so jo igrali v napoleonskih vojnah proti Rusiji, posebno v letih 1812 do 1813. Kakor ustvarjeni so bili za to, da so umikajočo se, na dolgo raztegnjeno, po pomanjkanju obnemoglo in razpadajočo francosko vojsko obkoljali od vseh strani, jo neprestano napadali in uničevali. To je bila naloga teh jezdecov stepe z njihovimi srčastimi in neznatnimi, ali neverjetno zmernimi in vztrajnimi konji. Tudi v turško-ruski vojni sta Curko in Skobelev dosegla lepih uspehov s kozaki. V vojni proti Japoncem pa so menda odkrili popolnoma; to pa menda zato, ker jih ruski generali niso znali uporabljati. Pozneje pa je ruska vlada — četudi vpoštevajoč njihove narodne posebnosti — te kozaške vojske ostreje in emnotneje organizirala, zlasti pa je povzdignila oniko njih častnikov. Sicer je danes vrednost kozakov za odprto veliko bitko razmeroma mala, ali za v vojni v malem in ono predstražjo so jako poraben material. Njihovo število v miru znaša 60.000 jezdecov. Leta 1812 so jih dali 90.000, a sedaj se more to število — ako so vpoklicani vsi letniki — povečati na 200 do 250.000 mož. To je vsaka- kor izdatna pomočitev ruske vojske. Je pa tudi kozakov-pešcev, posebno iz Kubana, in ravno tem se pripisujejo odlična vojna svojstva. Kozaki na konju nosijo karabinerje in dolge sulice. Jezdijo brez ostrog in gonijo svoje medle konje na uzdi in z bičem kratkega ročaja — takozvano »nagaiko«. — Posebno slovesnega in paradnega utisa ne napravlja »sotnija« (eskadron), kar pa je umljivo, ker se morajo sami opremijati in postaviti konja. Za to pa dobivajo zemlje za naseljevanje na mejah države, ki jo pa morajo braniti proti tujim vpadom. Odkar pa niso več v stalnih bojih s poludivjimi roparskimi ljudstvi, ampak postajajo bolj in bolj stalni kmetje, so izgubili od prejšnjega bojevitega duha in ne slede več poklica v boj s prejšnjim navdušenjem. Ker tudi sami niso še preveč obiljeni po kulturi, so urojenecem istih ozemelj bližji, nego pa Evropejecem in dobro izhajajo ž njimi. Po njihovem izvoru jih razlikujejo v ruski vojski v donske (116 sotnij), kubanske (70), uralske, amurske i. t. d. Plenjenje smatra nekako za svojo pravico, ali krut ni kozak, marveč je v vseh življenjskih položajih bolj dobrodušen, le, če se napije preveč žganja, se mu vzbujajo surovi instinkti.

Sicer pa je dobrodušen in gostoljuben v največji meri. Je tudi jako vrlih dečkov med temi plemeniti stepe. Sosebno kot sluga častnika je vovak nepresegljiv po svoji sprtnosti, okretnosti in naravnosti pasji zvestosti. Posebno ljubezen ima do otrok, tako, da izvrstno služi tudi kot pestunja. Smejati se moraš, ko vidiš po ruskih garnizijah te marcialne kaveljne v svoji vojevitosti, kako vozijo vozčke za otroke in kako skrbno strežejo povprečnim majmalčkom.

Kozak pa ni samo dober jezdec in lovec, ampak tudi izvrsten opazovalec narave. V japonski vojni na primer se je večkrat dogodilo, da častniki s svojimi daljnogledniki niso mogli najti sovražnikovih skritih jarkov, dočim so kozaki to kmalu pokodili po raznih malih znamenjih v naravi (letečih pticah i. t. d.)

Starost velikih vojskovedlj.

Vojskovedje, ki so se dosedaj odlikovali v sedanjji vojni, štejejo večinoma že vsi precejšnje število let. General Kluck, ki je premagal angleško armado pri St. Quentinu v Franciji, šteje že 68 let, saški general Hausen in pruski general Hindenburg, ki je premagal Ruse v vzhodni Prusiji, pa štejeta 67 let. Osvojitelj Litiche, general Emmerich, je star 65, general Heeringen pa 64 let.

Tudi v prejšnji nemško-francoski vojni 1. 1870, so imeli nemški generali, ki se se odlikovali, skoro vsi okoli 60 let.

Drugače je bilo v prejšnjih časih. Takrat so si iskali vojskovedje lovornike že v mladih letih. Aleksander Veliki, Hanibal, Friedrik Veliki in Napoleon niso imeli še niti 30 let, ko so izvojevali že sijajne zmagane na raznih bojiščih. Pri Rocroi je zmagal mladi princ Conde, komaj 22 let star, a Evgen Savojski je izvojeval svojo najboljšo zmago pri Zenti v 34. letu svoje starosti. Julij Cezar je v nekem oziru izjema, ker je prevzel vodstvo vojske šele v 42. letu svoje starosti. Mnogi odlični vojskovedje so znali obvarovati in ohraniti svoj vojaški talent tudi še v globoki starosti. Tako je n. pr. princ Evgen Savojski še v 72. letu svoje starosti pokazal še velike strategične zmožnosti in sposobnosti. Tudi general Bliucher je imel že bogate izkušnje, še predno je prevzel vrhovno vodstvo nad nemško armado. V 81. letu svoje starosti je vodil nemške čete od zmag do zmage, tako da je postal »Marschal Vorwärts«, kakor so ga imenovali vojaki, pravi vzor nemških zmagovalcev. Bil je telesno že jako slaboten, ko ga je doletela dolžnost, da prevzame vrhovno poveljstvo nad nemškimi četami v boju proti Napoleonu. Sivolasi general je mnogo trpel v vojni radi svoje bolezni, toda njegova železna volja je kljub temu triumfirala nad slabotnim telesom.

Bliucherju je sličen v tem oziru naš nepozabni vojskovedja, maršal Radecki, k. je bil v 71. letu starosti imenovan za vrhovnega poveljnika avstrijskih čet v vojni z Italijani. Tudi on je imel nekaj strastno mladinskega v svojem bitju, kar je stalo tako lepo v kontrastu z njegovo visoko starostjo.

Istotako je tudi stari Moltke v 66. letu stopil na čelo nemške armade. Do tedaj je bil vedno zatopljen le v svoje knjige in tudi ne dosti poznan. Odlikoval se je z veliko treznostjo in mirnim premočivnanjem vseh, najsibodi tudi najbolj kočljivih stvari. V poznavanju strategije, posebno pa terena, je bil v onih časih sploh nadkriljiv.

Razne politične vesti.

Protiv odpravi kapitulacij v Turčiji. Štirje veleposlaniki evropskih držav so izročili Partii identičen protest proti samovoljni odpravi kapitulacij. Protest se glasi:

Čast mu je potrditi Vaši visokosti prejem Vašega dopisa od 9. septembra, v katerem ste imeli prijaznost obvestiti me o sklepu cesarske vlade, za odpravo kapitulacije v Turčiji, začeti s 1. oktobrom. Ne zamudim dati na znanje moji vladi ta sklep in razloge, na katerih temelji, mislim pa, da morem že sedaj opozoriti na nasprotstvo z udomom v eksopezu Vaše Visokosti, da režim kapitulacij, kakor je sedaj v veljavi v Turčiji, ni avtonomna turška ustanova, ampak rezultat mednarodnih dogovorov, diplomatskih sporazumov in dogovorjenih činov raznih vrst. Ta režim se torej ne more menjati od strani otomanske vlade v ni enem njegovem delu, posebno pa še ne odpraviti v njegovi celoti, razen v sporazumu s pogodbenimi državami. V slučaju, da se do 1. oktobra ne doseže med otomansko in mojo lastno vlado nikak odgovarjajoči sporazum, ni ne bo počenši z omenjenim

dnevi mogoče, prizpoznavati eksekutivno moč enostranskega Portinega sklepa.

Zadnja beseda na morju. »The last world's said by the sea.« (zadnja beseda bo na morju). Tako pravijo, glasom nemških vesti, Angleži. Stoletja so namreč utisnili angleškemu duhu mnenje: Kdor gospodari nad morjem, je gospodar sveta.

Domače vesti.

„VEČERNA EDINOST“ izide danes ob 5 in pol popoldne.

Smrtna kosa. Dne 12. t. m. je umrl v Pulji davčni upravitelj gosp. Valentin Cvek, ki je bil 20 let pridodeljen davčnemu referatu v Pulji. Pokojnik je bil Slovenec.

V Jaršah pri Ljubljani je umrla gospa Uršula Dimnik, mati g. Jakoba Dimnika, nadučiteljica in občinskega svetlovalca v Ljubljani, očeta c. k. učiteljev Slavolja in Ivana Dimnika.

Prizadetima rodbinama naše iskreno sožalje.

Slovenska trgovska šola v Vrstu. Vpisovanje se bo vršilo v šolskih prostorih v ulici Stadion št. 21, I. nad-tr. dne 16. in 17. septembra t. l. od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 6 pop.

V I. letniku se sprejemajo absolventi meščanskih in nižjih srednjih šol in po dobro prebitem izpitu tudi učenci, ki imajo manj šolske predizobrazbe. V II. letniku se sprejemajo tudi absolventi I. letnika na drugih trgovskih šolah. V pripravljani letnik vstopijo lahko vsi tisti učenci, ki so dovršili vsaj I. razred kake srednje šole ali meščanske šole.

Na novo vstopivši učenci plačajo (takoj pri vpisovanju) K 5 vpisnine in K 4 prispevka za učila; učenci, ki že pripadajo zavodu, pa le K 4 prispevka za učila.

Za vstop v pripravljani letnik morajo biti učenci najmanj 13 let, za I. letnik najmanj 14 let stari.

Sola ima pravico javnosti, vsled česar so izpridevala, ki jih izdaja, enakoveljavna onim javnih zavodov.

Ako se oglasi najmanj 20 učenek, se odpre tudi I. letnik deklarske trgovske šole za tiste deklice, ki so dovršile meščansko ali kakor tej sorodno šolo; ako se to ne doseže, se uvrščajo učence v deški razred.

Učenci in učence rednih trgovskih letnikov plačajo šolnine K 200 v mesečnih obrokih po K 20, učenci pripravljalnega tečaja pa šolnine letnih K 80. Revnejši učenci se lahko deloma ali popolnoma oproste plačevanja šolnine, učence pa se sploh ne oprostijo.

Za zunanje učence preskrbuje ravnateljstvo primerna stanovanja in prosti vse tiste družine, ki imajo zdrava in značna stanovanja s hrano za dijake, da to javijo vsak dan med 10. in 11. dop. v Tržaški posojilnici in hranilnici pri ravnatelju ustмено ali pisмено.

V pojasnilo bodi povedano, da je Slovenska trgovska šola v Trstu dnevna šola pod nadzorstvom državnih šolskih organov

in je ni zamenjati z večernimi trgovskimi tečaji.

Prilohod ranjencev. Včeraj je prišlo v Trst z raznimi vlaki južne železnice 15 ranjencev. Z vlakom ob 6. uri in 10 minut zjutraj je došel poročnik 43. pešpolka Mihael Avian, doma iz Malega Ladinja, ki je precej težko ranjen v levo srgno. Bil je pripeljan v mestno bolnišnico. Z vlakom ob 9. uri 15 minut dopoldne so se pripeljali 4 prostaki, in sicer Martin Markežič iz Oprtja, Marjan Flego iz Trsta, Ivan Bležovič iz Vižnjana, vsi od 47. pešpolka, in topničar Jakob Petrier, doma iz Trsta. — Ob 10 uri in 30 minut se je pa pripeljal 5 prostakov 97. pešpolka, in sicer: Ivan Balašič iz Pule, Martin Gerbec iz Porečine, Alojzij Debenjak iz Fare, Peter Feresin iz Moše in Peter Petronio iz Pirana. Ti so vsi ranjeni na rokah ter so bili spravljeni v mestno bolnišnico, dočim so one štiri, ki so došli z vlakom 9.15 in ki so le bolni, pustili na njih lastna stanovanja.

Poleg teh so včeraj dospeli še poročnik 97. pešpolka Alojzij Fischer iz Ajala v Eurlaniji in en nadporočnik 97. pešpolka, glede katerega pa še do danes nismo mogli izvedeti imena, ter prostaki 97. pešpolka I. krožila iz Vižnjana, Gotard Visintin iz Sovodenj in Peter Caramea iz Umaga z vlakom ob 5. uri 35 minut se je pripeljal tudi praporščak 97. pešpolka Goljevček, sin finančnega svetnika v Trstu.

Na c. kr. pripravilci za srednje šole na Proseku se prične šolsko leto z vpisovanjem novodošlih učencev dne 16. septembra. Kdaj bo šolska maša, se določi kasneje. Takoj za sveto mašo se prične pouk.

Ker se zaradi pretesnega prostora mora vsako leto mnogim učencem zavrniti vstop, se bodo sprejemali le taki učenci, ki so ljudsko šolo, — glasom ljudsko-šolskega spričevalca, — obiskovali s prav dobrim ali dobrim vspehom; na komaj zadosten uspeh se ne bode oziralo. — Učenci se imajo javiti v spremstvu starišev ali njihovih namestnikov; prinesiti morajo: šolsko spričevalo, krstni list, spričevalo zdravih oči in o cepitju kozic. — Vodstvo c. kr. pripravilci za srednje šole na Proseku.

Pošiljavec s surovim celulozom, ki ne bodo pravilno zamotane, se bodo od poštnega prevoza izključevali ter bodo odpošiljatelji odgovorni za morebitno škodo, nastalo poštini upravi iz neupoštevanja predmetnih predpisov. Tozadevno vsebuje § 5 d. tarifa za pakete, izdaja 1913, določbo, da mora biti surovi celulozni shranjen v tesnosklenjenih zabojih, da morajo dotične pošiljave in spremnice imeti vsebino očitno označeno, ter imeti, ako le možno, prilepljen list s črnotiskanim besedilom »celuloza«.

Poštno-nakaznični promet z Nemčijo. Poštno-nakaznični promet z Nemško državo se s 15. septembrom zopet prične. Dopusčene so toliko navadne, kolikor telegrafične poštno nakaznice. Kurs za preračunjevanje je določen s 100 kron = 81 mark.

Tat? Gospa Zaccaria, ki stanuje v ulici della Ferriera št. 45, je pred nekaj dnevi prijavila policijskemu komisarjatu v ulici dei Bachii, da jej je bilo ukradeno več komadov obleke, nekaj perila in 30 zastavnih listkov, v skupni vrednosti 300 kron. Osumljen, da je on izvršil to tatvino, je bil včeraj aretiran 45 letni krojač Fran Perme, doma iz Trsta in stanujoč na Vrdeci št. 6.

Dvojboj na — ključ, med dvema ženskama. 25 letna Erminija Kolaušič, doma iz Trsta in stanujoča v ulici Pasquale Revoltella št. 462, je zaljubljena, seveda v nekega človeka moškega spola. Nesreča je pa hotela, da se je v ravno isti eksemplar zaljubila tudi 21 letna Ivanka Negrello, stanujoča v bikovski ulici (via del Toro) št. 1. Seveda sta bili Erminija in Ivanka ena drugi napoti. Vsled tega sta prav po viteško sklenili, da mora ena njiju odjenjati: odločilo naj orožje: orožje pa naj bo — hišni ključ. In — rečeno, storjeno — Erminija in Ivanka sta se začeli bitti s ključi. Zmagala je pa Erminija, ki je Ivanko ranila s ključem pod levo

oko in jo tako napravila nesposobno za nadaljni boj. Ivanka si je šla v tem dvojboju zadobljeno rano zdraviti na zdravniško postajo.

Vesti iz Goriške.

Spodnji Kras. — Vojaške podpore. — Slišimo razne pritožbe glede podpore takim, ki niso v to opravičeni in da ne dobivajo podpor pa oni, ki imajo za to faktično pravico jih dobiti. Ako smo dobro poučeni, smejo podporo dobiti le oni, ki jih je vplikanec stalno vzdrževal in so bili popolnoma navezani na njegov zaslužek, oziroma nimajo nobenega svojega dohodka, iz katerega bi mogli živeti.

Nekatera županstva pa se tega ne drže in predlagajo celo imovite družine za podporo, dočim uboge odklanjajo. Imovite družine dobivajo podporo, uboge pa ne. Mi smo dobro poučeni o tem, da se tako dogaja. Kdo nakazuje podpore in na čevag predlog? Kdo je ona honoracija, ki podpore dovoljuje? Županstvo poroča glede podpor okrajnemu glavarstvu in od tam dobivajo stranke nakaznice, da denar lahko dvigajo na davkarji. Na glavarstvu menda sestoji komisija, ki sklepa o podpori. Mislimo, da bi bilo umestno, da bi se komisija ne ozirala vedno na predlog županstva, ampak da bi vprašala tudi orožništvo, ki bi gotovo poizvedovalo o tem in bi poročalo resnico, t. i.: ali je dotična prošnja za podporo opravičena ali ne.

Iz gotovega vira znamo, da vojaško podporo bi morali dobiti: 1) žena in otroci vploklicanih vojakov; 2) starši, bratje in sestre, tast in tašča, ako so odvisni od zaslužka vploklicanih vojakov; 3) nezakonske matere, ako jih je sin stalno vzdrževal in zanje plačeval.

Mi pa znamo, da so prejeti podpore tudi taki, ki niso v to opravičeni in ki niso potrebni takih podpor. Dočim se od županstva pošiljajo žene ubogih vploklicancev služiti in delati. — Te uboge reče bi rade služile in delale, pa ni delodajalcev.

Pravica in resnica naj bo sveta nad vse!

Dijaška kuhinja v Gorici. Društveni odbor je sklenil na svoji zadnji seji sledeče: Društvo »Dijaška kuhinja« začne svoje redno delovanje s pričetkom oktobra t. l., ako se priglasijo najmanj 30 dijakov, od katerih se pa zahteva, da plača brez izjeme vsak po 15 K na mesec in sicer na pred. Kdor do konca prvega tedna v mesecu ne plača gori označenega zneska, bo moral društveno obredno zapustiti. Ti pogoji pa veljajo le začasno ob sedanjih cenah živil.

Dijaki, ki žele imeti tu hrano, naj vložijo svoje, na odbor »Dijaške kuhinje« naslovljene prošnje in naj jih pošljejo točasnemu podpredsedniku na naslov: Alojzij Bajec, c. kr. vadniški učitelj v Gorici, via Ponte nuovo št. 27.

Za Rdeči križ.

Frida Hoeltzer, Barkovlje K 50, Josipina Verša, Prosek K 1, Pogrebno dr. Nikodem, Opčine K 50, Drašček, Opčine K 20, Nikolaj Pečarič K 10, Henrik Rederer Albrecht K 50, Gasper Sancin, Škedenj K 5, Athanasia Feres K 150, Josip Giergič, Bazovica K 5, Amilija Schepitz, Barkovlje K 40, Nabrano med orožniškim osebom na Opčinah 26 70, Huszak Iv. K 50, Fran Spazzapan K 2, Slovenski katol. bralno društvo 25 K 40 vin. Zupni urad pri Sv. Antonu novem K 75, Albert G. Cosulich, Mali Lošinj K 20, M. Lassieur K 100.

V blagu: Edmea Poschich, Olga Hobisch, Klotilda Berghofer Defacis.

VI. seznam

na deželni vojnopomožni urad c. kr. nameštstva došlih darov v podporo rodbin vploklicanih vojakov: Karel Millanich, Trst K 500, Franc Matežič, c. kr. deželni šolski nadzornik K 50, zbirke „Piccola“ 635 in 345 K; dr. Evgen Brunner, Trst K 1000, Jurij Kuchler, Trst K 50, akcijska družba za izdelovanje vegetal-

nega olja K 1000, Zbirka učiteljskega zbora državne ljudske šole v ulici Fontana K 66, Christofid, Trst K 100, zbirka „Piccola“ 283 K, Anton Olivari, Trst K 10, uradni trgovskega in pomorskega sodišča K 39, društvo „La giovane democratica“ v Piranu K 10, R. English v Trstu K 250, Zbirka „Piccola“ 316 K, Ivan Mandič, konzistorijski svetnik K 10, prispevek v „Palace Hotelu“ prirejenega koncerta 165 K 50 vin., ravnateljstvo imenovanega hotela 34 K 50 v okrajno sodno predstojništvo v Montoni K 53, dvorni svetnik Alojzij Lasciac se je zavezal, da bo daroval vsak mesec 70 K in je že nakazal prispevek 70 K za september, zbirka „Piccola“ 458 K 30 v., na predstojništvo c. kr. p. šnega in brzojavnega ravnateljstva došlo K 1000. — Skupno dosežaj 47.072 K 74 vin. in 100 frankov v zlatu

Gospa baronica Mina Morpurgo je darovala vojnopomožnemu uradu v Trstu 1500 K avstrijske državne rente za vdove in sirote v Trstu pristojnih padlih vojakov. Ta znesek je bil odposlan vojnopomožnemu uradu c. kr. vojnega ministerstva.

Dnevnik „Edinost“ v Trstu

je izdal in založil naslednje knjige:

- 1. »VOHUN«. Spisal I. F. Cooper. — Cena K 1.60.
- 2. »TRI POVESTI GROFA LEVA TOLSTEGA«. — Cena 80 vin.
- 3. »KAZAKI«. Spisal L. N. Tolstoj. Poslovenil Josip Knaflič. — Cena K 1.60.
- 4. »PRVA LJUBEZEN«. Spisal I. Sjergjevič Turgienjev. Poslovenil dr. Gustav Gregorin. — Cena 1 K.
- 5. »POLJUB«. Povest izgorskega življenja češkega ljudstva. Spisala Karolina Světa. Poslovenil P. P. — Cena 80 vin.
- 6. »BESEDA O SLOVANSKEM OBREDNEM JEZIKU PRI KATOL. JUGOSLOVANIH«. (Malo odgovora na škofa Nagla poslovno pastirsko pismo v pouk slov. ljudstvu.) — Cena 80 vin.
- 7. »IGRALEC«. Roman iz spominov mladeniča. Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K. — Cena K 1.60.
- 8. »JURKICA AGIČEVA«. Spisal Kaver Šandor-Gjalski. Prevel F. Orel. Cena K 2.—.
- 9. »UDOVICA«. Povest iz 18. stoletja. Napisal I. E. Tomič Poslovenil Stefan Klavž. Cena K 1.60.
- 10. »JUG«. Historični roman. Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V. Cena K 3.—.
- 11. »VITEZ IZ RDEČE HIŠE«. (Le Chevalier de Maisin rouge.) Roman iz časov francoske revolucije. Spisal Aleks. Dumas star. Prevel Ferdo Perhavec. — Cena K 2.50.

ZDRAVNIK

Dr. D. KARAMAN specializist za notranje bolezni in za bolezni na dihalih (kakor: grlo in nos) ordinuje na svojem stanovanju v Trstu, Corso štev. 12. Telef. 177/IV od 11^h, do 1^h, in od 4^h, do 5^h, pop.

Dr. J. ČERMÁR V. TUSCHER

ZOBOZDRAVNIK TRST KONC. ZORNHNIK ULICA CASERMA, 13 II. nad.

UMETNI ZOBJE

PLOMBIRANJE ZOBOV. IZDIRANJE ZOBOV: BREZ BOLEČINE: Dr. J. ČERMÁR V. TUSCHER ZOBOZDRAVNIK TRST KONC. ZORNHNIK ULICA CASERMA, 13 II. nad.

Dr. J. ČERMÁR V. TUSCHER

ZOBOZDRAVNIK TRST KONC. ZORNHNIK ULICA CASERMA, 13 II. nad.

ULICA CASERMA, 13 II. nad.

Dr. J. ČERMÁR V. TUSCHER

ZOBOZDRAVNIK TRST KONC. ZORNHNIK ULICA CASERMA, 13 II. nad.

ULICA CASERMA, 13 II. nad.

Dr. J. ČERMÁR V. TUSCHER

ZOBOZDRAVNIK TRST KONC. ZORNHNIK ULICA CASERMA, 13 II. nad.

ULICA CASERMA, 13 II. nad.

Dr. J. ČERMÁR V. TUSCHER

ZOBOZDRAVNIK TRST KONC. ZORNHNIK ULICA CASERMA, 13 II. nad.

ULICA CASERMA, 13 II. nad.

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja ulici delle Poste štev. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Mastno ti-kane besede se računajo obratno več. — Najmanjša: pristojbina znaša 40 stotink. Dve postelji vnovi, nove šimnico K 86.— Polna spalna soba s zimnicami K 290. Via Funderia 12, I. 23168

Jajca štajerska po 7, 8, 9 vinarjev komad. Piškanci po K 1.80. Kokosi po 2 K kilogram. Carducci 39, Ronco 6, Kandler 8. 921

Kupujem stare kovine. — Anton Corneka, ul. Olmo 4, Zaloga kolon za vozove. 976

Učiteljica poučuje šolske predmete v slovenski in nemščini. 60 vinarjev na uru. Naslov pove Inzeratni oddelak Edinosti. 960

Sedlarski pomočnik in sedlarski učencev, kateri ima veselje do te obrti, se takoj sprejme pri Ivanu Kravos, sedlarska delavnica in zaloga konjskih vpreg v Gorici. 991

Odda se takoj mehlovana soba boljši osemi. Via Commerciale 9, III. n. 999

Teran prve vrste približno 8—9 hektolitrov in 1 lep mrazje 10 me covov star, na prodaj pri Josipu Ži vcu v Skopem. 992

Gospodična za laska hišna dela išče za en mesec mesto pri boljši družini. Gre po stalno brezplačno. Po prabati jev Zavodu Sv. Nikolaja. 993

Soba in sobica oddata se gospodu ali dijaku, evnt. tudi s hraac. Cena zmerna. Barriera 33, vrata 12 992

Izkušena babica se priprava cenjenim goštem. Sprejemlje se na sece tudi na dom. Via Giozza 50, pritičje 995

Prvovrstna tovarna z električnim obratom

testenine

iz pristinih jaje. G. ROSTIROLLA, ul. G. Gallina št. 4. Dnevno izdelovanje testenin iz samih jaje. — Rezanci, obročki, makaroni itd. — Specijaliteta: hlebčki. P. n. občinstvo je pri izdelovanju lahko navzoče da se prepiša o snagi.

Trgovina jestvin in kolonialnega blaga

Ivan Žnidarčič Trst, ulica Belvedere št. 19. Priporoča se cenjenemu občinstvu za obilno obisk. Postrežba tudi na dom in se razpošila blaga po pošti. Lastnica Vek. Žnidarčič.

Hermangild Trocca

TRST, ulica Barriera vecchia 8 ima veliko zalogo mrtvaških predmetov. Venci iz porcelane in biserov, vezanji z medeno žico, iz umetnih cvetic s trakovi in napisi. Silke na porcelanastih ploščah za grobne spomenike itd. itd. Najnižje konkurenčne cene.

Fran Malis

Pravilno krajše na denarnem učnem zavodu za pranje, z dovoljenjem izjaviti, nam. Trst, ulica Tor San Piero 4. Podružnica: v Nabrežini. Krojačnica in velika zaloga sukna. — Obleke po meri. Solidna in vzorna izvršitev po zmernih cenah. : : :

Priporoča se gostilna N. D. O.

Trst, ulica Commerciale št. 7. — Toči res izvrstno vipavsko belo, istrsko črno, kakor tudi kraški teran. — Priznano dobra kuhinja. Priporoča se udani A. Zmavc, voditelj.

Napredek vede

Najelegičnejše in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom

Jorubin Casile

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna z ženja, prostatitis, uretritis in mehurni katari korenito zdravijo s

Konfeti CASILE urajajo uriniranje, ne da bi bilo treba rabiti zelo nevarnih čerk (šili-g.), popolnoma opravičajo in ublažujejo pečenje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo uretralna zoženja (prostatitis, uretritis, cistitis), mošnosobnost za zadrževanje urina, sluzaste tokove itd. —

Imate katerje, kamon, štajša konfeti Casile K 4.—

JORUBIN CASILE, najboljši protisifilični in poživljejoči kriticilno sredstvo, ki se uporablja s uspehom proti sifilisu, acemiji, impetecu, kostoboli, liskias, vnetju žil, polnim madežem, izgubi semena, polucijam, spermatoriji, steriliteti, nevrastenju, emigracijam rakrojevalec urinove kiseline itd. — Steklenica Jorubina Casile K 3.50.

Vibrirano CASILE zdravi beli tok, akutne in kronične katarije, vaginitis, uretritis endometritis, vnetje in ispad materice itd. Steklenica vibrirano Casile K 3.50. Kdor želi večjih pojmov, tiakovia itd., naj naslovi dopis na lekarno LLOYD, za g. Casile, Trst, ki poda odgovor s obratno pošto zastonj in s vsako rezervno. Priznani medicinski izdelki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. Zaloga v Trstu Lekarna Lloyd, V. dell'orologio 1. Pristna zdravila Casile nosijo lastnorodni podpis N. Casile.

PODLISTEK

Vihar in tišina.

Prevel iz laščine M. C.

Nemec je bil, ki me je poučeval v petju. Ko sem ga spoznala, je bil še jako mlad in vendar je že vodil orkester gledališča Regio v Turinu, kjer sem bila jaz rojena in vzgojena. Bil je lep in eleganten in distinguirana pojavnost. Nikakor ni res, da se mož ljubi radi njegove vnanjosti, ali radi njegovih navad; ljubimo njegove lastnosti in navade radi mož samega!

Prva ljubavna čustva, ki sem jih gojila tajno v srcu, so veljala možem možke vnajnosti in elegantnih manir, kakršnje so Vaše, Maks. Možem z blaginjo g'asom, sladkim kakor melodija in vendar globokim kakor misel, ljubim kakor poljub. Glas Jurja. Mladenič s partimiranimi in pomadiziranimi svetlimi lasmi, ravnim temenom kakor železniška tračnica.

Gidralni, ki govore o toaleti in se preo-člajo po trikrat na dan, so bili v mojih očeh smešni. Brigala sem se zanje le zato, da sem se šalila iz njih. Moj učitelj petja je bil prav eden teh. Zdel se mi je kot kak modern bakrorez iz kakega modnega žurnala. Prigibal se je v dveh tempih; govoril polglasno z neporošno udajnostjo, bil vedno istega mnenja kakor dame, celo v njegovih lastnih urah pouka mi ni mogel prigovarjati in tudi ne ogreji. Poteze obraza so bile lepe,

toda pravilne mrzle lepote: ovalen obraz, ne velike ne male oči, svež kolorit, grški profil in zelo sveže rdeče ustnice, ki so ob govorjenju kazale blesteče bele zobe. Izrazilo plave brke in brada so bile očitno predmet njegove ljubeznive skrbi. Govoril je malo in je bil vedno v enakem razpoloženju, ne preresen, ne prevesel. Napravljaj je utis prizad-vnega dvorjana, ki se vežba v dvorni etiketi. Ko sem ga spoznala, se mi je zdel nesimpatičen. Ko sem ga čula govoriti, mi je bil čudni zvok njegovega glasu — naravnost oduren. Bil je to glas, ki je pri vsaki priliki zvenel kakor počena struna. Na mojem glasovirju je stal metronom, ki je podajal takt. Moj učitelj se mi ni zdel nič živahnejši, nego ta instrument. Priselga bi bila, da ima na mestu srca kako zapleteno kolesje; in njegova lepota me je puščala tako hladno, kakor lepote punčike. V glasbi je priadal tisti šoli, ki jo imenujejo neglasbeniki glasbo bodčnosti. Kar se mene tiče, nisem imela še nobene določene smeri. Počasne melodične popevke so vzbujale moje sočutje in pela sem jih lahko in zato tudi najraje.

Nekega dne je vstopil moj učitelj, ko sem pač že v desetih zapele noko arijo iz la Straniera: Tebe najti, tebe zopet videti, le na mlad trenotek... V nasprotju z njegovimi navadami je kazal mirni preudarljivi Nemec sumljiv obr-z, je vzjel zvezek z notami s pulta in ga vrgel zopet od sebe z besedami: „Nikdar se ne zalubite v to stvar!“ Užaljeno sem se čutila v svojih najiskrenejših čutilih. Položila sem bila toliko čustva v tsto pesem, da sem si domnevala, da mora

misliti, da tožim po kakem nenavzočen, ki ga želim zopet videti in ki ga upam najti. Tovarišice so me silile v ponavljanje do sita in so mi govorile: „Vidi se, da polagaš v pesem vso svojo dušo. Reklo bi se, da si solze izražala se svojim petjem!“ In sedaj ni ta ledeni Nemec nič razumel od vsega tega, in tu, ko se je izražala ljubavna drama, ni videl ničesar drugega, nego pomanjkanje osminskih in šestnajstinskih not; v bolestnem vskliku duše, ki obkrojuje ločitev od ljubljence, ni obžaloval ničesar drugega, nego pomanjkanje harmoničnih zapletajev in instrumentacije. Razsrjena sem bila na tem, in ne da bi skrivala to, sem odgovorila: „Zakaj ne želite, da bi pela arijo, ki mi u-gaja?“ — „Ker vam nič ne koristi“, je odgovoril z lastno mu mimosostjo. „Je lepa, prikupljiva melodija, ali ne služi v izobraževanje glasu; in vaš glas se mora vaditi na težavnejših nalogah, da se razvija in pridobi na pregiblivosti in obsegu!“ — „Vaje so hladne in me dolgočasijo; ni nobenega čustva v njih!“ sem mrmrala. — „Čustveni izraz ima res privlačno silo, s katero pridobiva glasba naklonjenost odtinstva. Ali za nas bodi resen studij, ne pa sentimentalna idila!“

Vedno sem bila le preodkritosrčna, Maks! Besede so ubitvale mojim ustnicam, ne da bi bila dejala svojemu razumu časa, da bi jih nadzoroval. Ogorčena sem bila na teli besedah, ki sem tdo gajale moj entuzija-zem; zato so odgovornje živahno in pre-magljeno: „Vi imate srca, če tako umcvate glasbo! Učitelj računstva tudi ne bi drugače govoril.“ (Dalje)